

Врз основа на член 25 став (2) од Законот за стручно образование и обука („Службен весник на Република Северна Македонија” бр. 3/25, 74/25 и 111/26), министерот за образование и наука, утврди

ПРОГРАМА

ЗА ОБУКА НА МЕНТОРИ ЗА ПРАКТИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ

Член 1

Со Програмата за обука на ментори за практично образование (во натамошниот текст: Програмата) се развиваат знаења, вештини, способности, ставови и вредности, односно компетенции кои треба менторите да ги поседуваат за да можат да работат со ученици кои изведуваат практично образование кај работодавач, вклучувајќи ги и компетенциите за работа со ученици/учесници со различна попреченост.

Член 2

Со Програмата менторот се оспособува да:

- ја разбира улогата на менторот и разликува етички принципи;
- ги препознава придобивки од практично образование кај работодавач;
- ја разбира улогата на образовните институции и соодветно применува законска регулатива;
- создава инклузивна средина и гради инклузивна култура;
- ефективно комуницира со адолесценти со доверба и емпатија
- создава безбедна , стимулативна и еколошки одржлива работна средина и
- води процес на учење и користи инструменти за евидентирање, следење и вреднување

Член 3

СТРУКТУРА НА ПРОГРАМАТА ПО МОДУЛИ

Вкупно времетраење за реализација на програмата: мин 12 часа, максимум 24 часа

Формат: со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно

Материјали: Прирачник за ментори за практично образование, презентации, работни листови, видео и дигитални ресурси

МОДУЛИ

МОДУЛ 1. Улогата на менторот и основи на практично образование кај работодавач

МОДУЛ 2: Образовен систем и регулатива

МОДУЛ 3: Инклузија и инклузивна култура

МОДУЛ 4: Ефективна комуникација и менторски пристапи

МОДУЛ 5: Креирање безбедна, стимулативна и еколошки одржлива работна средина

Модул 6: Планирање, организирање, следење и вреднување на напредокот

Модул 7: Изработка на семинарска задача

НАЗИВ НА МОДУЛ 1	УЛОГАТА НА МЕНТОРОТ И ОСНОВИ НА ПРАКТИЧНО ОБРАЗОВАНИЕ КАЈ РАБОТОДАВАЧ
ВРЕМЕ	Максимум четири часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Прирачник за ментори за практично образование, презентации, работни листови, видео и дигитални ресурси
Додатни материјали	• Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати	• Ја идентификува улогата на менторот • Разликува етички принципи • Препознава придобивки од практично образование кај работодавач и видови практично образование
Главна цел	• Запознавање со улогата на менторот, етички принципи, придобивки од практично образование и видови
Цели на модулот	• Да се разбере улогата на менторот во контекст на стручно образование и практично образование кај работодавач • Да се развијат вештини за градење доверлив однос со ученикот Да се идентификуваат етичките принципи важни за менторскиот процес • Да се разликуваат клучните придобивки од УПР за учениците, наставниците и компаниите

	• Да се идентификуваат видовите практично образование кај работодавач
Методи	• Презентации, дискусија, работа во парови
Очекување од обучувачот	1. Развој на материјали за обука 2. Комплетна матрица за обука 3. Презентација(и) за обука 4. Литература за обука која се користи за развој на обука. 5. Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) 6. Евалуација на обуката

НАЗИВ НА МОДУЛ 2	ОБРАЗОВЕН СИСТЕМ И РЕГУЛАТИВА
ВРЕМЕ	Максимум два часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Прирачник за ментори за практично образование, презентации, работни листови, видео и дигитални ресурси
Додатни материјали	• Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	• Идентификува улога на образовните институции • Применува законската регулатива
Главна цел	• Запознавање со институции, систем и нивоа на стручното образование и завршност на стручното образование
Цели на модулот	• Да се запознаат со институциите и надлежностите во стручното образование • Да се разберат нивоата и видовите на стручното образование • Да се објасни концептот на „завршност“ и нејзината важност • Да се идентификува врската меѓу регулативата и практичната реализација на наставата
Методи	• Презентации, дискусија, работа во парови
Очекување од обучувачот	1. Развој на материјали за обука 2. Комплетна матрица за обука

	3. Презентација(и) за обука 4. Литература за обука која се користи за развој на обука. 5. Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) 6. Евалуација на обуката
--	---

НАЗИВ НА МОДУЛ 3	ИНКЛУЗИЈА И ИНКЛУЗИВНА КУЛТУРА
ВРЕМЕ	Максимум двс часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Видеа, стрипови, постери, прирачник за инклузија
Додатни материјали	Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	- Разликува инклузија и интеграција - Идентификува видови на попреченост - Создава инклузивна култура во средина со различности - Користи инклузивни методи при работа со различни категории ученици
Главна цел	Поттикнување на инклузија и културна сензибилизација
Цели на модулот	- Да разликува инклузија од интеграција - Да се поттикне разбирање и емпатија кон ученици со различно етничко и културно потекло - Да се објаснат различни видови попречености и пристапи во работа со нив - Да се охрабрат менторите да создаваат безбедна, почитувачка и поддржувачка средина - Да се користат инклузивни методи и пристапи со различни категории ученици
Методи	Студии на случај, групна работа, анализа на видеа/стрипови
Очекување од обучувачот	1. Комплетна матрица за обука 2. Презентација(и) за обука 3. Литература за обука која се користи за развој на обука.

	4. Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) 5. Евалуација на обуката
--	--

НАЗИВ НА МОДУЛ 4	ЕФЕКТИВНА КОМУНИКАЦИЈА И МЕНТОРСКИ ПРИСТАПИ
ВРЕМЕ	Максимум четири часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Комуникациски водич, работни листови, снимки на конфликтни ситуации
Додатни материјали	Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	- Ефективно комуникаира со ученици - Покажува доверба и емпатија - Користи различни методи за решавање можни конфликти
Главна цел	Развивање комуникациски вештини, градење доверба и решавање конфликти
Цели на модулот	- Да се развијат основни комуникациски вештини применливи во менторскиот однос - Да се вежба давање и примање повратна информација - Да се користат менторски стилови и стратегии за мотивација - Да се препознаат можности за градење доверба и активна комуникација - Да се користат методи за решавање конфликти
Методи	Игра на улоги, самоевалуација, интерактивни вежби, дискусија
Очекување од обучувачот	- Развој на материјали за обука - Комплетна матрица за обука - Презентација(и) за обука - Литература за обука која се користи за развој на обука. - Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) - Евалуација на обуката

НАЗИВ НА МОДУЛ 5	КРЕИРАЊЕ БЕЗБЕДНА, СТИМУЛАТИВНА И ЕКОЛОШКИ ОДРЖЛИВА РАБОТНА СРЕДИНА
ВРЕМЕ	Максимум четири часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Мапи на ризици, табели, прирачници
Додатни материјали	Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	- Разликува видови ризици на работно место - Покажува спремност за создавање безбедна средина - Поттикнува создавање на зелени работни места и наоѓа поврзаност со безбедноста и здравјето на работа
Главна цел	Идентификување на ризици и поттикнување на безбедност на работно место
Цели на модулот	- Да се идентификуваат ризици и потенцијално небезбедни ситуации на работното место - Да се развијат стратегии за превенција и одговор на ризици - Да се промовира однесување кое создава поддржувачка средина за учење - Да се идентификуваат реални ситуации со ученици - Да се поттикне свесност и развој на вештини за зелени работни места и еколошки одржливи практики
Методи	Студии на случај, мапирање на ризици, симулации - Анализа на еколошки практики во работното место (еко-однесување) - Вежба: Како моето работно место може да стане „позелено“?
Очекување од обучувачот	- Развој на материјали за обука - Комплетна матрица за обука - Презентација(и) за обука - Литература за обука која се користи за развој на обука. - Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) - Евалуација на обуката

НАЗИВ НА МОДУЛ 6	ПЛАНИРАЊЕ, ОРГАНИЗИРАЊЕ , СЛЕДЕЊЕ И ОЦЕНУВАЊЕ НА НАПРЕДОКОТ
ВРЕМЕ	Максимум четири часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	План шаблони, упатства за следење
Додатни материјали	Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	- Води процес на учење - Идентификува наставни програми и чита резултати од учење - Користи инструменти за следење и вреднување - Организира и задава задачи на ученикот
Главна цел	Планирање и програмирање на практичното образование, распоредување и мониторинг на учениците
Цели на модулот	- Да се научи како да се изработи план и програма за практична обука - Да се развијат вештини за следење на напредокот на ученикот - Да ги распореди соодветно и задава задачи на учениците - Да се идентификуваат алатки и формулари за вреднување - Да се применат методи на формативно и сумативно оценување
Методи	Работа на формулари, симулации, работа во парови
Очекување од обучувачот	- Развој на материјали за обука - Комплетна матрица за обука - Презентација(и) за обука - Литература за обука која се користи за развој на обука. - Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) - Евалуација на обуката

НАЗИВ НА МОДУЛ 7	ИЗРАБОТКА НА СЕМИНАРСКА ЗАДАЧА
ВРЕМЕ	Максимум четири часа
НАЧИН	со физичко присуство, преку платформи за учење од далечина или хибридно
МАТЕРИЈАЛИ	Насоки за изработка на семинарска задача, шаблон, упатства
Додатни материјали	Предлага обучувачот
Учесници	Вработени во приватни и јавни институции и невладини организации
Број на учесници	Со физичко присуство максимум 20 учесници Преку платформи за учење од далечина или хибридно максимум 50 учесници
Очекувани резултати од модулот	- Подготвен план или стратегија за примена во реална средина - Рефлексија и самоевалуација
Главна цел	Примена на стекнатите вештини преку реална задача
Цели на модулот	- Да се поттикне примена на стекнатите знаења и вештини преку изработка на сопствен план или стратегија - Да се демонстрира разбирање на клучни теми преку семинарска задача - Да се поттикне самоевалуација и колегијална поддршка преку презентација и повратна информација - Да се генерираат идеи за реална примена на концептите од обуката
Методи	Самостојна презентација, презентација, фидбек
Очекување од обучувачот	- Развој на материјали за обука - Комплетна матрица за обука - Презентација(и) за обука - Литература за обука која се користи за развој на обука. - Литература за обука - препорачана литература (ако е применливо) - Евалуација на обуката

Член 4

ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОБУКАТА

Обуката се спроведува од страна на организатор на обука за ментори кај работодавач кој од страна на министерот за образование и наука има добиено решение за акредитација на организатор на обука за ментор.

Од страна на работодавачот се определуваат едно или повеќе лица од редот на вработените кај работодавачот, кои ја следат обуката и кои се задолжени за непосредна работа со ученици на практично образование. Лицето кое е предложено за следење на обуката треба да има најмалку три години работно искуство во дејноста, да е работодавач или да е вработен кај работодавачот.

При реализација на обуката може да се користи Упатството за учење преку работа и Упатството за феријална практика, документи изготвени од Центарот за развој на стручното образование.

На кандидатот кој ја посетувал обуката и кој доставил семинарска задача со која се потврдува стекнување на компетенции за ментор, му се издава сертификат за завршена обука за ментор. Сертификатот се издава од акредитирана установа за обука за ментори.

Член 5

Со денот на влегување во сила на оваа програма, престанува да важи Програмата за обука на ментори за практично образование број 13-16105/1 од 22.12.2025 година.

Член 6

Оваа програма влегува во сила наредниот ден од денот на нејзиното донесување.

Бр. 13-11851/3
02.10.2025 година
Скопје

Министер за образование и наука,
проф. д-р Весна Јаневска, с.р.